

В ПРЕГРЪДКИТЕ
НА ПРИРОДЕН ПАРК
Врачански Балкан
СЕЛО ЗГОРИГРАД

IN THE ARMS OF
Vrachanski Balkan
NATURE PARK
ZGORIGRAD VILLAGE

ДИРЕКЦИЯ НА ПРИРОДЕН ПАРК

ВРАЧАНСКИ БАЛКАН

2014

ИСТОРИЯ НА С. ЗГОРИГРАД

Основен поминък на местното население от дълбока древност е било рударството. В района на селото са намерени бронзови брадви, от края на бронзовата епоха и каменни калъпи за тяхното отливане. Намерени са и стари рударски инструменти от желязо и медни византийски монети от времето на император Исак II Ангел, 1185–1195 г.

През с. Згориград са минавали някои от най-важните пътни артерии на траките и Римската империя. В османските регистри за Згориград се споменава като място, където са живели известни доганджийски фамилии – хора, които са отглеждали, дресирали и доставяли ловни соколи на султанския двор.

В началото на XVII в. населението на Згориград се състои предимно от скотовъдци, чиито животни пашуват през пролетта и лятото в „совати“ (пасища) по билото на Врачанската планина. По цялото поречие на р. Лева имало изградени над 30 воденици („караджейки“).

През 1902 г. гръцкият предприемач Мавро Кордато, започва работа в откупения от него район на рудник „Плакалница“, с което след дълъг период от време се подновява рудодобива. На 1 май 1966 г. се къса дигата на хвостохранилището на мината и много хора загиват. Подобна трагедия се случва през 1985 година в италианския град Тезеро. Впоследствие Тезеро и Згориград се побратимяват.

През 2010 г. по проект „Красива България“ е изградена нова сграда на кметството и социален дом.

Контакти: Кметство Згориград, тел. 09186 2260

Читалище „Пробуда 1926“, тел. 09189/2215, ул. „Г. Димитров“ № 55

Как да стигнем: с кола: на 5 км от гр. Враца (на югозапад);

с автобус: от Автогара Враца – тел. 092 663 600, 622 558

HISTORY OF ZGORIGRAD VILLAGE

The main livelihood of the local people since the earliest times has been mining. In the area were found bronze axes from the late Bronze Age, stone moulds for casting them, old iron and copper mining instruments and Byzantine coins from the time of Emperor Isaac II Angelos (1185–1195).

Through the village passed some of the most important Thracian and Roman Empire roads. In the Ottoman registers Zgorigrad is mentioned as a place where lived some prominent families of dogandzhi – people who reared, trained and supplied saker falcons to the Sultan's Court.

At the beginning of the XVII century the population of Zgorigrad consists mostly of stock-breeders whose animals grazed in spring and summer on the sovati (pastures) along the ridge of Vratsa Mountain. All along the Leva river were built over 30 mills (karadjevki).

In 1902, the Greek entrepreneur Mauro Cordelia bought Plakalnitsa mine and started to develop it, renewing mining after a long period of time. On 1 May 1966 the wall of the tailing pond burst and many people died. In 1985 a similar tragedy occurred in the Italian city Tezero, which is the reason that years later Tezero and Zgorigrad twinned.

In 2010 on the project “Beautiful Bulgaria” a new town hall and a care home were built.

Contacts: Mayoralty Zgorigrad, tel. +359 9186 2260

Local Community center “Probuda 1926”, 55 “G. Dimitrov” str., tel. +359 9189 2215

How to get there: by car: 5 km southwest of Vratsa;

by bus: From Vratsa bus station – tel. +359 92 663 600, 622 558

ПРИРОДНИ И КУЛТУРНИ ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНОСТИ

❖ Храм „Света Троица“

През 2006 г. е осветен православният храм „Света Троица“ в центъра на селото. Храмът е изграден с дарения на стотици вярващи, а строителството му е продължило около десет години. Храмовият празник е на Петдесетница.

❖ Паметник за загиналите при наводнението през 1966 г.

❖ Паметника на загиналите през 4-те войни (Балканска, Междусъюзническа, Първа и Втора световна война).

❖ Новата чешма в центъра и оръдието над нея.

Згориград е изходен пункт за **Врачанската еко пътека „Боров камък“** – 3 часа, обозначена с червена маркировка. Маршрутът започва от югозападния край на селото и следва каньона на р. Лева. Дървени мостове, множество стълби и парапети, построени от двете страни на реката, отвеждат до водопада Боров камък с височина 63 м. Пътеката минава непосредствено под водопада и се изкачва по дървена стълба вдясно. Над водопада е изградена обзорна площадка. Следва красива поляна с дървен заслон и барбекю. Има няколко варианта за продължение на маршрута: 1. по маркираната пътека до х. Пършевица – 1 час; 2. по маркирана с жълт цвят пътека към с. Згориград – 2 часа; 3. по маркирана с червен цвят пътека към вр. Околчица – 4 часа.

КУЛТУРЕН КАЛЕНДАР И ТРАДИЦИИ:

❖ От 2010 г. през м. септември ежегодно се провежда национален турнир **„Празник на борбата в Згориград“** – народни борби на площада в селото. Голямата награда за победителя е жив овен. В селото има зала за борба, от която своя спортен път започват много републикански, европейски и световни шампиони.

NATURAL AND CULTURAL SIGHTS

❖ Church “Holy Trinity”

In 2006 was consecrated the church “Holy Trinity”, situated in the village center. Its construction, financed by donations from hundreds of believers, took about ten years. The church holiday is on Pentecost.

❖ Monument to the victims of the flood in 1966.

❖ **Monument to the fallen in the four wars** (Balkan War, Second Balkan War; Word War I and Word War II).

❖ The new fountain in the center and the cannon over it.

Zgorigrad is a starting point for **Vratsa eco path “Borov kamak”** – 3 hours, marked with red markings. The walk starts from the south-west end of the village and follows the canyon of the Leva river. Wooden footbridges, a number of handrails and stairs lead to Borov Kamak waterfall (63m). The trail passes directly beneath the waterfall and climb the wooden stairs to the right. There is a nice overview site built above the waterfall. After a while the trail leads to a beautiful meadow with a wooden shelter and barbecue. There are several options to continue the route: to Parshevitsa chalet – 1 hour, back to Zgorigrad village – 2 hours (yellow markings); to the peak Okolchitsa – 4 hours (red markings).

CULTURE CALENDAR AND TRADITIONS:

❖ From 2010 in September a national tournament “**Festival of the wrestling in Zgorigrad**” takes place every year – wrestling at the Village Square. The Main award for the winner is an alive ram. There is a wrestling hall in the village, where many national, European and world champions start their sports career.

ИНТЕРЕСНИ МЕСТА ЗА ПОСЕЩЕНИЯ:

❖ На около 14 км по асфалтов път е **Развлекателен парк „Леденика“** и пещера „Леденика“.

Пещерата е една от най-атрактивните благоустроени пещери в България. Туристическата обиколка е с екскурзовод и трае около час, а маршрутът обхваща 350 м от пещерните галерии. Печат 16 от 100-те Национални туристически обекти.

❖ **Развлекателен парк „Леденика“** се намира непосредствено до пещерата. Предлага разходки по еко-пътеки, спортни игри и състезания за всички възрасти, артистични мероприятия, свързани с природните дадености на Природен парк „Врачански Балкан“, викторини, карнавали, фото-пленери на зададена тема и много други забавления.

Отворени са за посещение всеки ден през цялата година.

❖ **Скалните (каменни) гъби** са геоложки феномен и се намират над с. Згориград. До тях се достига по маркирана със синьо пътека, започваща от центъра на селото. Представяват естествен ансамбъл от пет фигури с различна височина. Централно място сред тях заема двойката, наречена „Царя и царицата“.

❖ Уникалният скален масив на **прохода Вратцата** с височина над 700 м и отвесната стена от 420 м привличат много любители на алпинизма от страната и чужбина. Част от наименованията, с които са названи туровете за катерене на Згориградската стена са: Вяра, Надежда, Любов, Зиг- Заг, Еделвайс, Олимпиада.

❖ **Резерват „Врачански карст“** е разположен от двете страни на прохода.

Места за настаняване:

❖ *Къща за гости РУМИ* – ул. „Й. Лютибродски“ № 19, тел. 0894 779 078; 0896 783 434;

❖ *Къща за гости ТОНИ* – ул. „Калоян“ № 1, тел. 0918 624 43;

❖ *Къща за гости МАРЧЕЛА* – ул. „Седмочисленици“ № 5Б, тел. 0889 854 832.

Снимки: Василка Коловска, Стоян Стоянов, Мариана Генова, архив ДПП „Врачански Балкан“

INTERESTING PLACES TO VISIT:

❖ About 14 km asphalt road leads to the **Amusement park “Lednika”** and **“Lednika” cave**.

The cave is one of the most attractive and well equipped caves in Bulgaria. The guided tour lasts about an hour and the itinerary covers 350 meters of the cave galleries. Here you can get stamp number 16 of the “100 national tourist sites of Bulgaria”.

❖ **Amusement park “Lednika”** is located next to the cave. It offers hiking along eco paths, sports games and competitions for all ages, artistic events related to the natural resources of Vratsa Balkan Nature Park, quizzes, carnivals, photo workshops on a given topic and many other entertainments.

Open to visitors every day of the year.

❖ **The rock (stone) mushrooms** are geologic phenomenon, located above Zgorigrad village. They can be reached by the path starting from the village center and marked with blue markings. This is a natural formation of five figures of different heights. In the center stands the couple called “The king and the queen”.

❖ The unique cliff of **Vratsata Gorge**, higher than 700 meters and the vertical rock wall of 420 meters attract many mountaineers at home and abroad. Some of the names of the climbing routes on the Zgorigrad wall are: Faith, Hope, Love, Zigzag, Edelweiss, Olympics.

❖ **“Vratsa Karst” Nature Reserve** is located on both sides of the pass.

Accommodation in the area:

❖ **RUMI Guest House** –19 Lutibrodski Str., tel. +359 894 779 078; +359 896 783 434;

❖ **TONI Guest House** –1 Kaloyan Str., tel. +359 918 624 43;

❖ **MARCHELA Guest House** – 5B Sedmotchislenitzi Str., tel. +359 889 854 832.

Photos: Vasilka Kolovska, Stoyan Stoyanov, Mariana Genova, archive “Vrachanski Balkan” NP Administration

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд
за регионално развитие
Инвестираме във вашето бъдеще

Решения за
по-добър живот

НАЦИОНАЛНА
СТРАТЕГИЧЕСКА
РЕФЕРЕНТНА РАМКА
2007 – 2013

Дирекция на Природен парк „Врачански Балкан“
Природозащитен център „Натура“

тел. 092 66 58 49, e-mail: vratchanskybalkan@abv.bg
тел. 092 66 03 18, e-mail: naturacenter@abv.bg

Тази брошура е изработена по проект „Изпълнение на дейности за устройство и управление на Природен парк „Врачански Балкан“, договор N DIR-5113326-C-005, който се финансира от Европейския фонд за регионално развитие на Европейския съюз и от държавния бюджет на Република България чрез Оперативна програма „Околна среда 2007–2013 г.“, <http://ope.moew.government.bg/bg>

EUROPEAN UNION
European Regional
Development Fund
Investing in your future

Opportunities for
better life

NATIONAL
STRATEGIC
REFERENCE FRAMEWORK
2007 – 2013

Administration of Natural park “Vrachanski Balkan”
Enviromental centar “Natura”

tel. +359 92 66 58 49, e-mail: vratchabskybalkan@abv.bg
tel. +359 92 66 03 18, e-mail: naturacenter@abv.bg

This brochure has been created within the project “Implementation of activities for planning and management of the Natural park “Vrachanski Balkan” contract N DIR -5113326-C-005, financed from the European Regional Development Fund and the state budget of the Republic of Bulgaria under Operational Programme Environment, 2007–2013.
<http://ope.moew.government.bg/bg>